

Aan: Leden Kamercommissie SZW

Amsterdam, 20 januari 2024

Betreft: Onwenselijke gevolgen voorgesteld nieuw EHBO-systeem in de kinderopvang

Geachte Tweede Kamerleden,

Graag uw aandacht voor het nieuw in ontwikkeling zijnde EHBO-systeem dat door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) wordt voorgesteld. De voorgestelde aanpak brengt, zoals hieronder uiteengezet, aanzienlijke risico's met zich mee voor de veiligheid van kinderen in de kinderopvang.

Doel van de sector

De kinderopvangsector streeft naar een veilige en betrouwbare omgeving voor kinderen, waarin adequaat gehandeld kan worden in noodsituaties. Het is ons doel om de kwaliteit van EHBO-certificaten in de kinderopvangsector structureel te waarborgen. Dit betekent dat medewerkers met een EHBO-certificaat aantoonbaar gedegen kennis en vaardigheden moeten bezitten en behouden.

Om dit te bereiken, achten wij het noodzakelijk dat er een duidelijke en consistente kwaliteitsstandaard wordt opgesteld. Deze standaard moet eisen stellen aan:

- De certificerende instanties die EHBO-certificaten mogen uitgeven;
- De trainers die verantwoordelijk zijn voor de scholing;
- De inhoud van de EHBO-cursus zelf.

Alleen met een dergelijke kwaliteitsborging kan gegarandeerd worden dat pedagogisch professionals op een verantwoorde manier eerste hulp kunnen verlenen aan kinderen die volledig afhankelijk zijn van de deskundigheid van volwassenen in noodsituaties.

Onze zorg

Sinds de zomer van 2020 heeft onze sector deelgenomen aan gesprekken over de kwaliteit van EHBO-certificering in de kinderopvang. Recentelijk heeft SZW echter eenzijdig besloten tot een nieuw systeem gebaseerd op vastgestelde eindtermen, zonder dat er kwaliteitsborging is ingebouwd. Dit systeem vereist enkel dat certificaten voldoen aan eindtermen, zonder controle of medewerkers daadwerkelijk de kennis en vaardigheden hebben verworven om deze eindtermen in de praktijk toe te passen.

De sector voorziet de volgende risico's:

1. Achteruitgang kwaliteit EHBO-trainingen: De voorgestelde aanpak biedt ruimte aan een wildgroei van aanbieders zonder kwaliteitscontrole, wat kan leiden tot trainingen van ontoereikende kwaliteit.

2. Onvoldoende deskundigheid bij kinderopvangorganisaties: Kinderopvangorganisaties worden verantwoordelijk gesteld voor kwaliteitskeuzes zonder de noodzakelijke expertise.
3. Gebrekkige vaardigheden van medewerkers: Er is geen garantie dat pedagogisch professionals de benodigde kennis en vaardigheden verwerven om in levensbedreigende situaties te handelen.

Deze situatie is onacceptabel, gezien het belang van de veiligheid en het welzijn van jonge kinderen.

Alternatief voorstel

Wij pleiten voor een systeem dat gericht is op kwaliteitsborging. Al eerder hebben wij het ministerie een concreet alternatief voorgesteld, gebaseerd op de Nederlandse Richtlijn Eerste Hulp (NREH), zie bijlage 1. Dit voorstel, ontwikkeld in samenwerking met Het Oranje Kruis, stelt eisen aan:

- Certificerende instanties;
- Trainers;
- De inhoud van de EHBO-cursus.

Dit systeem biedt garanties dat medewerkers over gedegen kennis en vaardigheden beschikken en deze behouden.

Verzoek aan Tweede Kamer

Met het oog op het debat van 23 januari 2025, roepen wij u op om deze kwestie kritisch te bespreken en de staatssecretaris te verzoeken om:

1. Toe te lichten hoe de kwaliteit van EHBO wordt geborgd in het voorgestelde systeem.
2. Te overwegen het door de sector aangedragen alternatief te implementeren.
3. Maatregelen te treffen om te voorkomen dat kinderopvangorganisaties verantwoordelijk worden voor kwaliteitskeuzes die zij niet kunnen maken.

Wij hopen op uw steun om de veiligheid van kinderen in de kinderopvang te waarborgen. Een gedegen en controleerbaar EHBO-systeem is hierbij essentieel.

Met vriendelijke groet,

Namens de kinderopvangsector:

Gjalt Jellesma, voorzitter Belangenvereniging Ouders in de Kinderopvang
Myrte van Gorp, voorzitter Beroepsvereniging Pedagogisch Professionals in Kinderopvang
Bas van 't Wout, voorzitter Brancheorganisatie Kinderopvang
Karen Strengers, voorzitter Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang
Natascha van der Post, voorzitter BrancheVereniging voor Ondernemers in Kinderopvang
Ton van Klaveren, directeur Het Oranje Kruis

Aantal bijlagen: 1

Whitelabel Kwaliteitsstandaard certificerende instanties, trainers en inhoud EHBO-cursus

1. Er is begrip voor het loslaten van de limitatieve lijst met certificerende instanties voor EHBO binnen de wetgeving IKK
2. Voorstel van de eindtermen is akkoord mits ook de toetsing plaatsvindt op een aantal onderdelen.

Onderstaand volgt een verdere uitwerking hieromtrent:

1. Inhoud EHBO cursus tbv wetgeving IKK – op hoofdlijnen
2. Inhoud EHBO cursus tbv wetgeving IKK – uitgewerkt
3. Toetsing op een aantal onderdelen

1. Inhoud EHBO cursus tbv wetgeving IKK – op hoofdlijnen

1. Zorgen voor veiligheid.
2. Een slachtoffer in veiligheid brengen.
3. De toestand van het slachtoffer beoordelen en de genoemde letsels vast stellen.
4. Hulpdiensten alarmeren.
5. Verlenen van eerste hulp aan een slachtoffer met:
 - verslikking (luchtwegbelemmering)
 - reanimatie PBLS en AED
 - bewusteloosheid
 - (bijna) verdrinking (eventueel mogelijk via alleen een online module)
 - nek- en wervelletsel (eventueel mogelijk via alleen een online module)
 - huidwonden
 - brandwonden (eventueel mogelijk via alleen een online module)
 - (actieve) bloedingen
 - letsels aan spieren, botten en gewrichten (eventueel mogelijk via alleen een online module)
 - vergiftiging (eventueel mogelijk via alleen een online module)
 - (licht traumatisch) hersenletsel (eventueel mogelijk via alleen een online module)
 - medische noodsituaties (eventueel mogelijk via alleen een online module)
 - kinderziektes (eventueel mogelijk via alleen een online module)
 - kleine ongevallen

Het oefenen van het verlenen van de eerste hulp aan het slachtoffer zal met een praktijkcursus ondersteund moeten worden, zie bovenstaand wat eventueel online kan in blauw.

2. Inhoud EHBO cursus tbv wetgeving IKK – uitgewerkt

Past de 4 stappen van EHBO toe.

Kan een slachtoffer in veiligheid brengen.

Eerste hulp aan een bewusteloos slachtoffer zonder normale ademhaling.

- zorgt effectief voor hulp (bellen 112)
- geeft effectieve borstcompressies en mond-op-mond beademingen
- de juiste verhouding compressie/beademing wordt toegepast
- volgt de instructies van de AED op
- bevestigt de elektroden en onderbreekt zo min mogelijk de borstcompressies.

Eerste hulp aan een bewusteloos slachtoffer met normale ademhaling.

- zorgt effectief voor hulp (bellen 112)
- zorgt effectief voor een vrije ademweg, legt bijv. slachtoffer op de zij (stabiele zijligging).

Eerste hulp aan een slachtoffer met een verslikking (luchtwegbelemmering)

- lichte verslikking: moedigt aan tot hoesten
- zorgt (indien nodig) voor hulp (bellen 112)
- ernstige verslikking: geeft het slachtoffer vijf slagen op de rug
- ernstige verslikking: geeft het slachtoffer vijf buikstoten
- start indien nodig de reanimatie (weet wanneer reanimatie te starten).

Eerste hulp bij (bijna) verdrinking.

- zorgt voor hulp (bellen 112)
- start indien nodig de reanimatie (inclusief 5 initiële beademingen)

Eerste hulp aan een slachtoffer met nek- of wervelletsel.

- zegt tegen iemand met mogelijk nek- of wervelletsel om stil te blijven liggen
- zorgt voor hulp (bellen 112)
- houdt zo nodig het hoofd van het slachtoffer vast in de gevonden positie
- houdt het hoofd niet vast als het slachtoffer onrustig is of tegenwerkt, om ongewenste bewegingen van de wervelkolom te beperken.

Eerste hulp aan een slachtoffer met een huidwond.

- spoelt de wond schoon met schoon water
- dekt de wond af (aanleggen snelverband/dekverband)
- weet hoe een blaas te behandelen.

Eerste hulp aan een slachtoffer met een brandwond.

- verwijdert direct kleding, koelt de verbrande huid en weet hoe een brandwond af te dekken
- weet wanneer 112 te bellen of (spoedlijn) huisarts.

Eerste hulp aan een slachtoffer met een (actieve) bloeding of levensbedreigende bloeding.

- zorgt voor hulp (bellen 112)
- oefent druk uit op de wond (bijv. met hand of wonddrukverband)
- kan een wonddrukverband aanleggen
- kan een tourniquet aanleggen
- kan een wond opstoppen (opstoppen wond).

Eerste hulp aan een slachtoffer met neusbloeding.

- laat slachtoffer zitten
- houdt hoofd slachtoffer lichtjes voorovergebogen
- laat slachtoffer neus een keer goed snuiten
- knijpt neus 10 minuten dicht.

Eerste hulp aan een slachtoffer met letsel aan spieren, botten en gewrichten.

- botbreuk/ontwrichting: voorkomt bewegen en/of steunen
- heeft inzicht wanneer en hoe een ledemaat te koelen

- kan een steunverband aanleggen op een enkel
- weet te handelen bij een spierscheur en spierkramp.

Eerste hulp aan een slachtoffer na vergiftiging.

- zorgt effectief voor hulp (bellen 112/huisarts)
- laat direct mond spoelen bij inname (bijtende) stof.

Eerste hulp bij (licht traumatisch) hersenletsel.

- weet wanneer 112 te bellen of (spoedlijn) huisarts
- kan verschil beschrijven tussen ernstig en licht traumatisch hersenletsel.

Eerste hulp bij koortsstuipen.

- zorgt effectief voor hulp (112 bellen)
- zorgt dat het kind zich niet bezeert
- haalt warme dekens/dikke kleding weg bij het kind
- legt het kind na de koortsstuip op de zij.

Eerste hulp bij kinderziektes.

- weet wanneer 112 te bellen of (spoedlijn) huisarts.

Eerste hulp bij kleine ongevallen.

- weet wanneer te bellen naar (spoedlijn) huisarts/tandarts
- weet te handelen bij een voorwerp in oor of neus weet te handelen bij tandletsel
- weet hoe een splinter uit de huid verwijderen.

3. Toetsing op een aantal onderdelen:

- 1) De eindtermen zijn conform de richtlijnen Eerste Hulp
 - De richtlijnen Eerste Hulp worden elke 5 jaar herzien en vaker waar nodig.
 - De richtlijnen Eerste Hulp worden herzien binnen het Kenniscentrum Eerste Hulp
 - De richtlijnen Eerste Hulp zijn openbaar en vrij in te zien
- 2) Instructeurs die de cursus EHBO aan baby's en kinderen geven cf de eindtermen zijn:
 - Geregistreerd bij <>
 - Instructeurs geven minimaal <X> aantal EHAK cursussen op jaarbasis
 - Volgen 2-jaarlijks minimaal 1 dag nascholing didactiek en 1 dag nascholing kinder reanimatie
- 3) De initiële cursus EHBO aan baby's en kinderen is:
 - Minimaal <X> uur, wat gedeeltelijk online en gedeeltelijk praktijk kan zijn
 - De volgende onderdelen worden minimaal in de praktijkles geoefend:
 - verslikking (luchtwegbelemmering)
 - reanimatie PBLS en AED
 - bewusteloosheid
 - huidwonden
 - (actieve) bloedingen
 - Kinderziektes/epilepsie/ suikerziekte?
- 4) De herhalingscursus EHBO aan baby's en kinderen is:
 - Minimaal 4 uur praktijk

- De volgende onderdelen worden minimaal in de herhalingsles geoefend:
 - verslikking (luchtwegbelemmering)
 - reanimatie PBLS en AED
 - bewusteloosheid
- Minimaal eens per 2 jaar wordt een herhalingscursus gevolgd

4. Eerste Toetsing:

Eerste toetsing laten plaatsvinden door een White-label concept, vanuit het Oranje Kruis en Rode Kruis. Voordelen van deze 2 organisaties zijn:

- Diep inhoudelijke kennis van Eerste Hulp
- Geen winstoogmerk (ANBI status)

5. Vervolg Toetsing, 2 jaarlijks:

- Controlemiddelen nog te bedenken